

منابع پیشنهادی آزمون دکترای روانشناسی بالینی (وزارت بهداشت)

سید داود محمدی

* تذکرات مهم:

* فقط کسانی می توانند در آزمون دکترای روانشناسی بالینی وزارت بهداشت شرکت کنند که مدرک کارشناسی ارشد آنها روانشناسی بالینی - روانسنجی و رشته های روانشناسی (مشاوره، تربیتی، عمومی، استثنائی و ...) و یا دکتری عمومی پزشکی باشد. بدیهی است رشته های دیگر حق شرکت در این آزمون را ندارند. البته باید عنوان شود که در آزمون دکترای روانشناسی بالینی معمولا فارغ التحصیلان گرایش بالینی بخصوص فارغ التحصیلانی که از وزارت بهداشت مدرک کارشناسی ارشد خود را اخذ نموده اند، در اولویت قرار می گیرند.

* وزارت بهداشت منابع آزمون دکترای رشته های خود را اعلام نمی کند. توجه کنید که لیست زیر بر اساس منابع معرفی شده بوسیله مراجع مختلف (و نه وزارت بهداشت) تهیه شده است. برای دسترسی به تازه ترین منابع باید از اساتید، دوستان و بخصوص کسانی که در چند سال قبل (ترجیحا 2 سال قبل) در مقطع دکترا قبول شده اند کمک بگیرید. هرچند که در طول چندین سال گذشته تغییر کمی در این منابع صورت گرفته است. لیست منابع معرفی شده در زیر شامل همه منابعی که احتمالا از آنها سؤال طرح می شود نمی باشد. اما سعی شده است که در لیست زیر مهمترین کتب منبع با رعایت اختصار و صرفه جویی معرفی شوند. این متن در سال 88 نوشته شده است، بهمین خاطر شاید لازم باشد که در سالهای آتی تغییرات و حذف و اضافاتی در آن صورت گیرد. توصیه ما اینست که در هر سال از منابع معتبر بخصوص کسانی که اخیرا در این مقطع پذیرش شده اند هم کمک گرفته شود.

* کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان (ترجیحا ترجمه رفیعی و رضایی و سایر همکاران) در آزمون این وزارت بسیار مهم می باشند. از این کتاب نه تنها برای درس آسیب شناسی روانی که همچنین در درس دیگر از جمله روانشناسی رشد، بالینی و حتی آمار نیز سؤال طرح می شود. بهمین خاطر شما باید آن فصولی از این کتاب سه جلدی که مربوط به این درس می باشند مانند فصل رواندرمانیها که مربوط به روانشناسی بالینی و یا فصل آمار که مربوط به درس آمار می باشد را مسلط باشید.

* ضرایب و آزمون گرایش بالینی کودک فعلا مانند گرایش بالینی می باشد اما برای قبولی در این رشته داوطلب می بایست شرایط خاصی را دارا باشد (بر اساس شرایط معرفی شده بوسیله وزارت بهداشت در سال 86 متقاضی می بایست کارمند یکی از ادارات بوده و خود فرد و یا اداره مذکور ضمانت نماید تا مبلغ حداقل 20 میلیون تومان را به عنوان شهریه پرداخت نماید، این شرایط ممکن است در سالهای آتی تغییر کند، برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این وزارت/بخش اخبار آزمونها مراجعه کنید).

* قبولی در آزمون دکترا فقط وابسته به نمره شما در آزمون کتبی نبوده و نمره در مصاحبه بسیار حائز اهمیت می باشد. هر چند که 70 درصد از نمره کل داوطلب به نمره کتبی و 30 درصد به نمره مصاحبه اختصاص داده می شود، اما از آنجایی که کسب کل نمره کتبی کاری غیر ممکن می باشد و همچنین از آنجایی که به علت رقابت بالا و

توانمندی های مشابه متقاضیان در آزمون کتبی نمره این قسمت داوطلبان به میزان زیادی بهم نزدیک می باشد، نمره در مصاحبه اهمیت زیادی می یابد. در مصاحبه سابقه متقاضی از چند نظر مورد بررسی قرار می گیرد:

1- سابقه پژوهشی که عبارت است از مقالات چاپ شده یا پذیرش چاپ گرفته داوطلب (بخصوص در مجلات دارای رتبه علمی- پژوهشی)، تالیفات و ترجمه ها، مقالات ارائه شده در کنگره ها، همایش ها و سایر مجامع علمی و همچنین سایر فعالیتهای پژوهشی داوطلب در زمینه کارهای پژوهشی مانند فعالیتهای پژوهشی در مراکز پژوهشی و

2- سابقه فعالیت بالینی که عبارت است از دوره هایی که داوطلب در محیطهای بالینی مانند درمانگاههای روانی، مراکز مشاوره و بیمارستان ها به عنوان روانشناس بالینی کار کرده است.

3- سابقه آموزشی: تدریس در مراکز آموزشی و دانشگاهها

4- علاقه و توانمندی در گرایش بالینی: مصاحبه گران اغلب سعی می کنند تا توانمندی های لازم ذهنی و شخصیتی و همچنین علاقه مندی متقاضی به حرفه بالینگری (کار در زمینه اختلالات روانی) را مد نظر قرار دهند.

5- میزان تسلط داوطلب به زبان انگلیسی

در زیر جداولی را که وزارت بهداشت در دفترچه آزمون دکترای (سال 1387) خود به عنوان مواد آزمون مصاحبه دکترا ذکر کرده است، آورده ایم:

ردیف	مواد آزمون شفاهی
1	<p>الف- تدریس نظری یا عملی مرتبط با رشته امتحانی داوطلب در مقطع کارشناسی امتیاز $\frac{1}{4}$ ارشد یا دکتری حرفه ای به ازاء هر واحد در هر ترم</p> <p>- تدریس نظری یا عملی در مقاطع کارشناسی یا کاردانی به ازاء هر واحد در هر ترم یا $\frac{0}{2}$ امتیاز $\frac{1}{5}$</p> <p>ب- تدریس نظری یا عملی دانشگاهی در مقاطع مختلف در دروس غیر مرتبط در مقاطع فوق الذکر حداکثر 50% امتیازات فوق را دارا می باشد.</p> <p>تبصره 1- صرفا سوابق آموزشی دانشگاه های علوم پزشکی اردبیل - ایلام - بوشهر - رفسنجان - زاهدان - فسا - جهرم - لرستان - زابل - یاسوج - خراسان جنوبی - گناباد و سبزوار شامل افزایش 10% ضرایب فوق می باشد.</p> <p>تبصره 2- تدریس در دروس غیر دانشگاهی (اعم از آموزش و پرورش - کنگره ها و سمینارها و) امتیاز ندارد.</p>

<p>الف - طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه بعنوان مسئول یا همکار</p> <p>ب- مقالات در ارتباط موضوعی با رشته امتحانی</p> <p>- مقالات ایندکس شده در ISI و Medline</p> <p>نفر اول یا نویسنده مسئول ←</p> <p>نفرات بعدی براساس تعداد نفرات ←</p> <p>-مقالات با سایر ایندکس ها</p> <p>- مقالات فارسی در مجلات علمی - پژوهشی</p> <p>-مقالات انگلیسی در مجلات علمی پژوهشی</p> <p>-مقالات در سایر مجلات غیر مصوب</p> <p>ج- سخنرانی در کنگره ها</p> <p>- ارائه سخنرانی در کنگره بین المللی</p> <p>- ارائه سخنرانی د کنگره ملی</p> <p>-ارائه سخنرانی در کنگره دانشگاهی</p> <p>- اختراعات و اکتشافات ثبت شده مورد تایید وزارت بهداشت</p> <p>د- ترجمه و تالیف کتاب چاپ شده</p>	<p>سابقه فعالیت های پژوهشی</p>	<p>2</p>
	<p>قدرت بیان و توانایی انتقال مطالب علمی</p>	<p>3</p>
<p>از نمره 14 تا 20 تقسیم بندی می شود</p>	<p>معدل مقطع قبلی</p>	<p>4</p>
<p>از نمره 50 تا 100 امتیازات تقسیم بندی می شود</p>	<p>یا سایر زبان های MCHE نمره مصوب</p>	<p>5</p>
<p>-</p>	<p>ویژگیهای فردی داوطلب ، نگرش به رشته و ارتباط کاری</p>	<p>6</p>

				مواد آزمون شفاهی	ردیف
هرسال	عنوان پست	هر سال	عنوان پست	سوابق اجرایی	7
0/25	رئیس بخش	1	ریاست دانشگاه		
0/25	مسئول گروه	0/5	معاون دانشگاه		
0/25	رئیس مرکز بهداشت	0/5	مدیرکل ستادی		
0/25	سوپروایزر	0/25	رئیس شبکه		
0/25	مدیران دانشگاه	0/25	ریاست		

			دانشکده	
		0/25	معاون دانشکده	
		0/25	رئیس بیمارستان	
		0/25	مسئول اداره	
		0/25	کارشناس مسئول	
مجموع امتیازات 30	تبصره: سوابق اجرایی خدمت در مناطق محروم در موارد فوق با ضریب 10% محاسبه می گردد.			

* راهنماییهای زیر در مورد چگونگی مطالعه، در موفقیت بیشتر شما موثر خواهد بود، بهمین خاطر آنها را با دقت مطالعه فرمایید:

1. برای اینکه در مقطع دکترا قبول شوید نیازی به خواندن همه منابع معرفی شده در اینجا و یا هر جای دیگر ندارید! در این مورد حداقل تجربه دیگر دانشجویانی که در سالهای قبل قبول شده اند گویای این مطلب است. بجای مطالعه همه منابعی که از مراجع مختلف به دست شما می رسد (حتی اگر چنین چیزی عملی هم باشد)، سعی کنید منابع جامع و مهم را که اغلب به عنوان منبع معرفی می کنند، بطور دقیق، کامل و با مرور بخوانید.

2. تست زدن نه تنها توانایی شما را در این مهارت بالا می برد بلکه شیوه مطالعه کردن و اینکه در هر درس چه مطالبی را و به چه صورت بخوانید به شما یاد خواهد داد. در هر سال تعداد کمی از سئوالات آزمون دکترا از سئوالات سالهای گذشته آزمون دکترا و یا حتی کارشناسی ارشد وزارت بهداشت تهیه می شوند، بهمین دلیل مطالعه سئوالات سالهای پیش روشی مقرون بصرفه و موثر در کسب نمره بالاتر شما خواهد بود. پیشنهاد ما اینست که یکبار بعد از آشنایی مختصر با مطالب هر درس و یکبار نیز بعد از تمام کردن منابع آن درس تستها را مطالعه کنید؛ بار اول بمنظور اینکه مطالعه خود را چطور تنظیم کنید، چه بخوانید و چطور بخوانید و بار دوم بمنظور آزمون کردن خودتان، کشف نقاط قوت و ضعف خود و دیگری بیاد سپردن تستها بمنظور جواب دادن به تستهای تکراری آزمون دکترا.

3. ضرایب همه دروس در مقطع دکترا کاملا یکسان می باشد.

* منابعی که کنار آنها علامت * درج شده است دارای اهمیت بیشتری در آن درس هستند.

زبان انگلیسی

داوطلب می بایست در آزمون MCHE (برای اطلاعات بیشتر در مورد این آزمون به سایت وزارت علوم/بخش زبانهای خارجی بروید) که بوسیله وزارت علوم برگزار می شود حداقل نمره 50 و یا 475 از وزارت علوم را کسب کند. کارنامه قبولی در این آزمون می بایست حتما در زمان مصاحبه (و نه در زمان برگزاری آزمون کتبی) ارائه شود. نمره قبولی در سایر آزمون های مهم زبان مانند TOEFL خارج از کشور (حداقل 480) و IELTS آکادمیک (حداقل 5)، MELAB (حداقل نمره 70)، TOLIMO (حداقل 480) نیز مورد قبول وزارت بهداشت می باشد. لازم به ذکر است داوطلبانی که در امتحان زبان MCHE نمره 45 و یا 455 و بالاتر را کسب کرده باشند در آزمون این دوره می توانند ثبت نام نمایند مشروط بر اینکه تا زمان امتحان جامع موفق به کسب نمره حدنصاب (50) شوند در غیر این صورت قبولی آنها کان لم یکن تلقی شده و از ادامه تحصیل آنها جلوگیری می شود. مدت اعتبار مدرک زبان حداکثر 2 سال می باشد که مدارک زبان از تاریخ 85/6/1 (23 آگوست 2006) لغایت 87/9/7 مورد پذیرش می باشد.

ضمناً" با توجه به اینکه در آزمون کتبی، زبان تخصصی حذف شده است، نمرات کسب شده آزمون زبان در آزمون شفاهی (مرحله دوم) موثر خواهد بود.

آسیب شناسی روانی

خلاصه روانپزشکی کاپلان، ترجمه رفیعی، رضاعی و سایر همکاران (3 جلد)

آمار و روش تحقیق

نکته: مبانی آمار و روش تحقیق در تمامی کتاب ها یکسان است و در صورتیکه فرصت چندانی ندارید، مطالعه سایر منابع در دسترس می تواند تا حد زیادی به شما کمک نماید. همچنین توجه کنید که در این درس (در اکثر سالها) تعداد زیادی از سئوالات از روش تحقیق طرح می شود تا آمار.

- 1) مبانی نظری و عملی پژوهش، علی دلاور، انتشارات رشد **
- 2) احتمالات و آمار کاربردی، دلاور، انتشارات رشد
- 3) روش تحقیق در علوم رفتاری، سرمد، بازرگان و حجازی
- 4) استنباط آماری در علوم رفتاری، حیدر علی هومن

روانشناسی رشد

- (1) فصل رشد از کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان ***
- (2) روانشناسی رشد، لورا ای برک، ترجمه یحیی سید محمدی، ج 1 و 2، انتشارات ارسباران*
- (3) روانشناسی رشد، جمعی از مولفان (سوسن سیف و همکاران)
- (4) زمینه روانشناسی هیلگارد، ترجمه براهنی و همکاران، فصل روانشناسی رشد

نظریه های شخصیت و رواندرمانی

- (1) نظریه های مشاوره و رواندرمانی، تالیف شفیع آبادی و ناصری **
- (2) نظریه های رواندرمانی، تالیف پروچسکا، ترجمه یحیی سید محمدی*
- (3) فصل درمانهای روانی از کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان
- (4) روانشناسی بالینی، حمید پورشریفی، انتشارات سنجش
- (5) نظریه های شخصیت، شولتز، یحیی سید محمدی، نشر ویرایش **
- (6) فصل مربوط به نظریه های شخصیت در خلاصه روانپزشکی کاپلان

آزمونهای روانی

نکته: در درس آزمونهای روانی بعضی از آزمونها مانند وکسلر، ام ام پی ای و رورشاخ بیشتر مد نظر طراحان سؤال بوده و در عوض معمولاً از آزمونهایی مانند پرسشنامه شخصیت کالیفرنیا سئوالی طرح نمی شود. میزان وقت خود برای خواندن این آزمونها را بر اساس تعداد سئوالی که از هر آزمون داده می شود تنظیم کنید. پیشنهاد می کنیم برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد بودجه بندی سئوالات، تستهای سالهای قبل را تهیه کنید.

- 1- راهنمای سنجش روانی: تالیف مارنات، ترجمه پاشا شریفی و همکاران (چاپ جدید، 2 جلد) **
- 2- فصل آزمونهای روانشناختی از کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان
- 3- تعدادی از آزمونها که معمولاً تعداد کمی از آنها سؤال طرح می شود منبع واحدی که ترجمه شده باشد ندارند مانند آزمون ریون، ریو و... شما می بایست اطلاعاتی را نیز در مورد ایندسته از آزمونها که در سایر منابع بطور پراکنده موجود می باشد داشته باشید.

بنیادهای بیولوژیکی رفتار

- 1- فصل مغزو رفتار از کتاب خلاصه روانپزشکی کاپلان ***
- 2- روانشناسی فیزیولوژیک، کارلسون، ترجمه پژهان

سال تحصیلی 87-88 (Ph.D.) جدول ظرفیت پذیرش دوره دکتری تخصصی

ظرفیت پذیرش	پذیرش مازاد
-------------	-------------

روانشناسی بالینی	دانشگاه علوم پزشکی ایران دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	3 3	- 1
------------------	---	--------	--------

اطلاعات آزمون ورودی دوره دکتری تخصصی سال 88-1387

روانشناسی، بالینی	کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی - روانسنجی و رشته های روانشناسی (مشاوره، تربیتی، عمومی و استثنائی) - دکتری عمومی پزشکی	آمار و روش تحقیق (1) آزمونهای روانی (1) بنیادهای بیولوژیکی و فیزیولوژیکی رفتار (1) روانشناسی رشد (1) نظریه های شخصیت و روان درمانی (1) آسیب شناسی روانی (1)
-------------------	--	---

برای اطلاعات بیشتر در مورد آزمون دکترای روانشناسی بالینی می توانید به آدرس وزارت بهداشت www.dme.hbi.ir قسمت اخبار آزمونها رفته و دفترچه های مربوط به ثبت نام سالهای قبل یا سال جاری را دانلود کنید.